

Sportski turizam u turističkoj ponudi Zagreba

Tatarević, Bruno

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Science / Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:217:913323>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-03-29**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Science - University of Zagreb](#)

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Bruno Tatarević

Sportski turizam u turističkoj ponudi Zagreba

Prvostupnički rad

Mentor: prof.dr.sc. Zoran Curić

Ocjena: _____

Potpis: _____

Zagreb, 2022.

Sveučilište u Zagrebu
Prirodoslovno-matematički fakultet
Geografski odsjek

Prvostupnički rad

Sportski turizam u turističkoj ponudi Zagreba

Bruno Tatarević

Izvadak: Iako Grad Zagreb ima mnoštvo uspješnih sportaša, ne postoje dostatna ulaganja u sportsku infrastrukturu koja bi dovela do organizacije velikih sportskih događaja, a samim time ni ekonomske dobiti kroz turizam. Iz toga je jasno kako je sportska turistička ponuda nedovoljno valorizirana. Uz sportsku turističku ponudu, postoji i popratna turistička ponuda u obliku ugostiteljskih objekata te kulturnih i javnih institucija, koje je vrijedno posjetiti. Zbog nedovoljno razvijene turističke ponude i nedovoljnih ulaganja u sportsku infrastrukturu, Zagreb nije u potpunosti prepoznat kao sportska turistička destinacija koja je privlačna sportskom gledateljstvu. Nadalje, zbog nerazvijenosti sportske infrastrukture pati i razvoj zagrebačkog sporta kroz mlađe dobne kategorije, a samim time se i smanjuje broj sportaša koji bi mogli biti dovoljno uspješni i konkurentni na sportskom planu. U slučaju neuspješnosti mladih sportaša, postoji mogućnost prestanka održavanja nekih sportskih natjecanja koja se u ovom trenutku održavaju u Zagrebu, što bi se negativno odrazilo i na sportsku turističku ponudu Zagreba.

23 stranice, 12 grafičkih priloga, 5 tablica, 9 bibliografskih referenci; izvornik na hrvatskom jeziku

Ključne riječi: sportski turizam, infrastruktura, natjecanja, povijest sporta

Voditelj: prof. dr. sc. Zoran Curić

Tema prihvaćena: 2. 12. 2021.

Datum obrane: 8. 9. 2022.

Rad je pohranjen u Središnjoj geografskoj knjižnici Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Marulićev trg 19, Zagreb, Hrvatska.

BASIC DOCUMENTATION CARD

University of Zagreb
Faculty of Science
Department of Geography

Undergraduate Thesis

Sports tourism in Zagreb's tourism supply

Bruno Tatarević

Abstract: Although the City of Zagreb has many successful athletes, there is not enough investment in sports infrastructure that would lead to the organization of major sporting events and thus economic benefits through tourism. It is clear from this that the sports tourist offer is insufficiently valorized. In addition to the sports tourist offer, there is also an accompanying tourist offer in the form of catering facilities and cultural and public institutions, which are worth visiting. Due to insufficiently developed tourist offer and insufficient investments in sports infrastructure, Zagreb is not fully recognized as a sports tourist destination that is attractive to sports spectators. Furthermore, due to the underdevelopment of sports infrastructure, the development of Zagreb sports through younger age categories suffers and thus the number of athletes who could be sufficiently successful and competitive in sports is reduced. In case of failure of young athletes, there is a possibility of ceasing to hold some sports competitions that are currently being held in Zagreb, which would have a negative impact on the sports tourism offer of Zagreb.

23 pages, 12 figures, 5 tables, 9 references; original in Croatian

Keywords: sports tourism, infrastructure, competitions, history of sport

Supervisor: Zoran Curić, PhD, Full Professor

Undergraduate Thesis title accepted: 02/12/2021

Undergraduate Thesis defense: 08/09/2022

Thesis deposited in Central Geographic Library, Faculty of Science, University of Zagreb,
Marulićev trg 19, Zagreb, Croatia

SADRŽAJ

1. UVOD	1
1.1. Predmet istraživanja	1
1.2. Metodologija rada	2
1.3. Cilj istraživanja	2
1.4. Prostor istraživanja	2
2. SPORT I TURIZAM U ZAGREBU	4
2.1. Istaknuti zagrebački sportaši od razdoblja hrvatske neovisnosti do danas	4
2.2. Važniji sportski objekti u turističkoj ponudi Zagreba	7
2.3. Važnija sportska natjecanja najviše razine organizirana u Zagrebu	9
2.4. Statistika turističkih dolazaka i noćenja u Zagrebu	11
2.5. Ostale turističke atrakcije Grada Zagreba	11
3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA I RASPRAVA	13
4. ZAKLJUČAK	21
Popis literature	23
Popis izvora	23
PRILOZI	IV

1. UVOD

*Selektivni oblici turizma su skupina turističkih kretanja koja su uvjetovana određenim dominantnim turističkim motivom koji turiste pokreće na putovanje u destinaciju čija je turistička ponuda sadržajima prilagođena za ostvarenje doživljaja vezanih uz dominantan interes određenog segmenta potražnje (Begović, 2016). Neki od selektivnih oblika turizma su vjerski turizam, sportski turizam, ekoturizam, kongresni turizam, lječilišni turizam, itd. Posebno je zanimljiv sportski turizam, koji se ogleda kroz: natjecateljski (sportaši, publika, treneri, menadžeri na istom mjestu, npr. teniski turnir Roland Garros), zimski sportsko-rekreacijski (aktivnosti u zimskim sportovima, npr. skijanje) i ljetni sportsko-rekreacijski turizam (aktivnosti u ljetnim sportovima, npr. rafting). Značaj natjecateljskog sportskog turizma ogleda se u činjenici da on povezuje aktivni i pasivni sportski turizam. U ovom će radu fokus biti upravo na natjecateljskom turizmu kao glavnom elementu sportske turističke ponude Grada Zagreba. *Važnost sporta kroz povijest ponajviše se očituje kroz ulaganja u sport od strane samih država, poticanje sporta je gotovo jednako važno kao i poticanje drugih industrija. Sportski uspjesi nisu samo profesionalni uspjesi sportaša kao pojedinca već državni uspjesi, jer sportaš prvo svega predstavlja sebe pa onda i svoju državu. Sportski uspjesi uvelike utječu na imidž države i to na političkoj i gospodarskoj razini, a koliko je važan dovoljno govori činjenica o sudjelovanjima brojnih država kada su u pitanju domaćinstva velikih sportskih događaja kao što su Olimpijske igre, svjetska prvenstva u različitim sportovima itd.* (Mikulić, 2018).*

1.1. Predmet istraživanja

U nastavku rada će biti dan osvrt na aspekt pasivnog sportskog turizma u Gradu Zagrebu. Kada se spominje sportski turizam, važno je znati temeljnu razliku između aktivnog i pasivnog sportskog turizma. Aktivni sportski turizam podrazumijeva boravak turista na nekoj turističkoj destinaciji u svrhu bavljenja nekim sportom, dok pasivni sportski turizam podrazumijeva posjet turista nekoj turističkoj destinaciji s ciljem praćenja sportske manifestacije uživo u ulozi publike. Neka od natjecanja koja broje najviše sportskih turista su svjetska prvenstva i olimpijske igre. *Kako raste sportska popularnost, tako i raste brojnost turista koji putuju s ciljem aktivnog ili pasivnog sudjelovanja u nekom sportu, a samim time raste i ponuda, odnosno broj destinacija koje nude sportski proizvod* (Marinović, 2020).

1.2. Metodologija rada

Ovaj rad temelji se na proučavanju sekundarnih literaturnih izvora te istraživanju javnog mnijenja građana uz pomoć anketnog upitnika vezanog uz istraživanje učinaka sportskog turizma u ekonomskom smislu i same turističke valorizacije sportskog turizma u Gradu Zagrebu te na kartiranju uz pomoć QGISDesktopa 3.20.3.

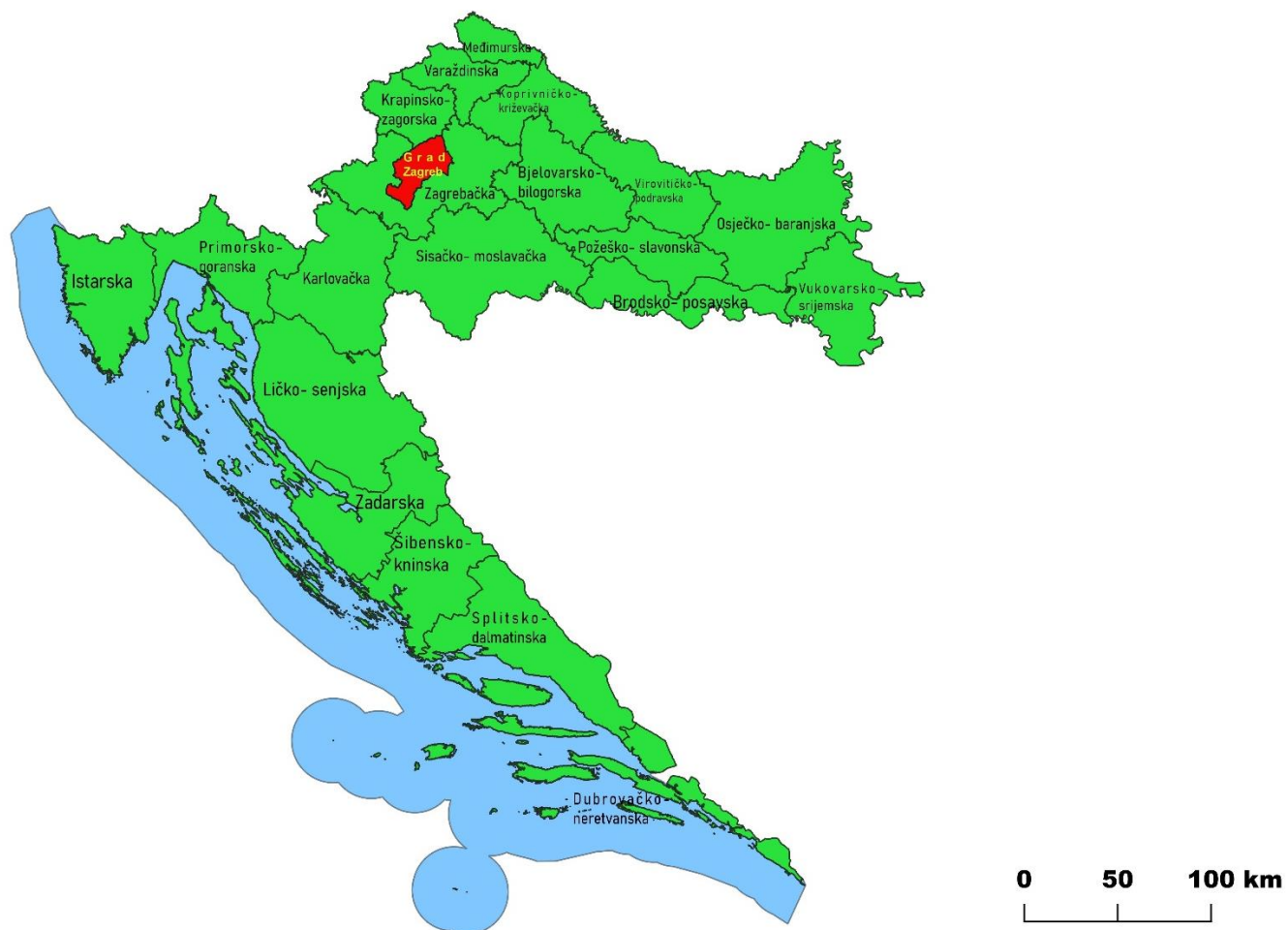
1.3. Cilj istraživanja

Cilj ovog rada i samog istraživanja jest povezati pasivni sportski turizam u Gradu Zagrebu s (ne)razvijenošću sportske infrastrukture i popularizacijom Zagreba kao turističke destinacije.

1.4. Prostor istraživanja

Za prostor istraživanja ovog rada odabran je Grad Zagreb koji bi mogao poslužiti kao primjer najrazvijenijeg grada u Republici Hrvatskoj u kontekstu sportskog turizma. Grad Zagreb glavni je Grad Republike Hrvatske, koji prema prvim podacima popisa stanovništva održanog 2021., broji 769 944 stanovnika. Zagreb je najveći hrvatski grad po broju stanovnika, a ujedno i županija. Grad Zagreb razvio se iz srednjovjekovnih naselja Gradeca i Kaptola, a dominantni simboli grada su planina, a ujedno i park prirode Medvednica, koja je smještena sjeverno od Zagreba, s najvišim vrhom Sljemenom te rijeka Sava. Zagreb se nalazi na jugozapadnom dijelu Panonske nizine na kontaktnom prostoru srednjoeuropskih i jugoistočnoeuropskih utjecaja. Grad Zagreb dobio je status slobodnog kraljevskog grada Zlatnom bulom Bele IV. 1242. Godine 1776., Zagreb postaje sjedište Hrvatskog kraljevskog vijeća. Dana 25. lipnja 1991. godine Zagreb postaje glavnim gradom samostalne Republike Hrvatske. Zagreb se sastoji od 17 gradskih četvrti, od kojih su najveća i najmnogoljudnija Sesvete. Kroz Zagreb prolaze autoceste A1 i A3. Zagreb je kulturno, političko, upravno, znanstveno, gospodarsko, vjersko i sportsko središte. Na slici 1. vidi se karta koja prikazuje položaj Zagreba u odnosu na okolne županije. Karta je izrađena u QGISDesktopu 3.20.3.

Položaj Grada Zagreba u odnosu na ostale županije

Sl.1. Položaj Grada Zagreba u odnosu na ostale hrvatske županije

2. SPORT I TURIZAM U ZAGREBU

Kroz zagrebačku povijest, izmjenjivao se niz poznatih osoba, od kojih su neke poznatije: Većeslav Holjevac, Herman Bolle, Milan Bandić, August Cesarec, Janko Drašković, Miroslav Krleža, Zinka Kunc, Antun Gustav Matoš, Tin Ujević, Vatroslav Lisinski, Branko Gavella, Franjo Kuharić, Alojzije Stepinac, Rajko Dujmić, Žarko Potočnjak, Vanja Drach, Emil Glad, Pero Kvrgić, Ivica Vidović, Boris Buzančić, Relja Bašić, Marija Jurić Zagorka, August Šenoa, itd. Svatko od njih je na svoj način doprinio razvoju i popularizaciji Grada Zagreba u svojoj profesiji (glumi, pjesništvu, spisateljstvu, politici, vjeri...).

2.1. Istaknuti zagrebački sportaši od razdoblja hrvatske neovisnosti do danas

Uz već navedene poznate ličnosti hrvatskog glavnog grada, ne smije se ne spomenuti i istaknute zagrebačke sportaše i sportašice, čije se uspjehe treba ukratko nabrojati kako bi se dublje i kvalitetnije moglo proniknuti u srž teme ovog rada. Najistaknutija zagrebačka sportašica je skijašica **Janica Kostelić**, koja je bila peterostruka svjetska prvakinja, četverostruka olimpijska pobjednica (uz još dva olimpijska srebra) te trostruka ukupna osvajačica svjetskog kupa. Također je i dalje, uz Šveđanku Anju Paerson, rekorderka po ukupnom broju olimpijskih medalja u karijeri, ali i po broju medalja osvojenih na jednim igrama. Godine 2002. u Salt Lake Cityju osvojila je tri zlata i jedno srebro. Po povratku u Zagreb, dočekalo ju je oko 100 000 ljudi, a na glavni zagrebački trg ušla je vozeći se konjima i kočijom. Zahvaljujući tom uspjehu, od 2005. na Sljemenu se održava slalomska skijaška utrka pod nazivom Trofej snježne kraljice (prvotnog naziva Trofej Zlatnog medvjeda), a sintagma Snježna Kraljica veže se upravo uz nadimak Janice Kostelić. Paralelno s karijerom Janice Kostelić, tekla je i karijera njenog brata **Ivice Kostelića**, koji je osvajač svjetskog skijaškog kupa u sezoni 2010/2011, svjetski slalomski prvak iz 2003., osvajač četiri olimpijska srebra u razdoblju od 2006. do 2014. te jedan od najtrofejnijih hrvatskih sportaša uopće. U uspjehe obitelji Kostelić utkan je spartanski način života njihovog oca i trenera Ante Kostelića te život u siromaštvu od kojeg su došli do vrha. Sami i bez ikakve skijaške infrastrukture u svojoj okolini. Zbog toga je njihov uspjeh inspiracija za mnoge generacije, ali i pokazatelj kako nije uvijek sportska infrastruktura ključ uspjeha, nego je ponekad ključ uspjeha u samom čovjeku i njegovoj volji, trudu, radu, požrtvornosti, odricanju, snovima pa i talentu. O uspjesima obitelji Kostelić snimljeno je i nekoliko filmova, od kojih je Gnothi Seauton bio hrvatski kandidat za Oscara. Na slici 2. vidi se zagrljaj Ivice i Janice Kostelić, koji je obišao svijet nakon osvajanja prve olimpijske medalje Ivice Kostelića, 14.2.2006.

Sl.2. Zagrljaj Ivice i Janice Kostelić u cilju olimpijskih igara 2006. u Torinu

Izvor: Večernji.hr (2016)

Uz Janicu Kostelić, jedna od najuspješnijih hrvatskih sportašica iz Zagreba je i atletičarka **Sandra Perković**. Iako je bila mlada i perspektivna juniorka, koju je trenirao vjerojatno ponajveći hrvatski trener Ivan Ivančić, Perković je 2008. oboljela, ali u konačnici ipak dobila tešku životnu bitku. Od 2009. nadalje gradila je svoju seniorsku karijeru. Valja spomenuti kako je 2011. bila pozitivna na testiranju na doping, ali je zbog smanjenja suspenzije ipak imala pravo nastupa na Olimpijskim igrama 2012. u Londonu. Krajem 2012. prekinula je suradnju s Ivanom Ivančićem i nastavila rad s novim trenerom. Godine 2016. je osvojila svoje drugo olimpijsko zlato u bacanju diska. Šesterostruka je osvajačica Dijamantne lige. Peterostruka je europska prvakinja, po čemu je rekorderka u atletskoj povijesti. Osvojila je i četiri medalje na svjetskim prvenstvima, od kojih dva zlata. Osvojila je i tri medalje za Europu na Kontinentalnim kupovima.

Jedan od sportaša koji treniraju u Zagrebu, ali ne žive u njemu je i **Damir Martin**, vukovarski prognanik i osvajač dvije srebrne olimpijske medalje u dvije različite veslačke discipline te osvajač brončane olimpijske medalje 2021., a svoje druge u disciplini samac. Damir Martin je

prije svega primjer pravog sportskog borca i šampiona, koji daje sve od sebe do zadnjeg metra i zadnjeg zaveslaja veslačke utrke. Pravi dokaz tomu jest to da mu je na olimpijskim igrama u Rio de Janeiru 2016. zlato izmaklo za sedam tisućinki, ali je bez obzira na to čestitao svom zlatnom suparniku.

Damir Martin trenira na Jarunu u neadekvatnim uvjetima, na stazi punoj lopoča, a na kojoj treniraju i trofejna braća **Martin i Valent Sinković**, osvajači triju olimpijskih medalja, srebra u četvercu s Damirom Martinom na olimpijskim igrama u Londonu 2012. te zlata 2016. i 2021. u dvije različite discipline (dvojac na pariće i dvojac bez kormilara). Valja spomenuti kako su braća Sinković i svjetski rekorderi u dvojcu na pariće. Braća Sinković šesterostruki su svjetski i peterostruki europski prvaci. Prvi su veslači u povijesti koji su osvojili barem jedno olimpijsko, svjetsko i europsko zlato u dvije različite discipline.

Tin Srbić zagrebački je gimnastičar, član ZTD Hrvatskog sokola. Srbić je prvi hrvatski gimnastičar u povijesti, koji je osvojio svjetsko zlato. Bilo je to 2017. u Montrealu u disciplini preča. Srbić je i osvajač svjetskog srebra 2019., a osvajač je i dvije srebrne medalje na europskim prvenstvima. Najveći trenutak u dosadašnjoj karijeri mu je zasigurno olimpijska srebrna medalja iz Tokija 2021. jer je morao proći kroz vrlo zahtjevan kvalifikacijski proces u gimnastici, a broj mjesta za sportaše u individualnim disciplinama je bio vrlo malen. Srbić se smatra najuspješnijim hrvatskim gimnastičarom.

Od važnijih sportaša, koji nisu iz Zagreba, ali su doprinijeli popularizaciji zagrebačkog, ali i hrvatskog sporta izdvaja se kapetan hrvatske nogometne reprezentacije **Luka Modrić**. Godine 2018. odveo je hrvatsku nogometnu reprezentaciju do srebra na svjetskom prvenstvu, a osvojio je i nagradu za najboljeg nogometaša svijeta 2018. Luka Modrić je do tog uspjeha, prije nego što je zaigrao u najjačim svjetskim ligama, igrao i u Građanskom nogometnom klubu Dinamo Zagreb, u kojem je nedvojbeno ostavio svoj trag kao mladi talentirani igrač. U tom je periodu bio s Dinamom trostruki osvajač Hrvatske nogometne lige, dvostruki osvajač Hrvatskog kupa i jedanput je osvojio Hrvatski superkup. Modrić je kasnije postao i četverostrukim osvajačem Lige prvaka, a četiri je puta osvojio i Svjetsko klupsko prvenstvo. S njim je u Dinamu igrao i proslavljeni hrvatski strijelac i nogometaš **Mario Mandžukić**, koji je s Modrićem osvojio svjetsko srebro 2018.

Za zagrebačke klubove igrao je još jedan kapetan nacionalne reprezentacije. Bio je to **Dražen Petrović**, koji je igrao za Košarkaški klub Cibonu u periodu od 1984. do 1988. 1985. godine u finalu Kupa Jugoslavije, Cibona je pobijedila Jugoplastiku, a Dražen je zabio 39 koševa. Godine 1986., Dražen je osvojio naslov prvaka Europe s Cibonom, a isti je uspjeh ponovio i 1987. Godine 1989. postao je prvakom Europe i sa Real Madridom. Igrao je i u NBA ligi. U

međuvremenu je Dražen osvojio niz medalja za reprezentaciju Jugoslavije, a kasnije i za reprezentaciju Hrvatske koju je kapetanski predvodio. Dok se Hrvatska borila za osamostaljenje u krvi rata, Dražen je svojim uspjesima skretao pozornost na malenu Hrvatsku koja se branila od srpskog agresora. Tri medalje s olimpijskih igara i dvije medalje sa svjetskih prvenstava spadaju u njegove najveće reprezentativne uspjehe. Tragično je preminuo u prometnoj nesreći 1993., a 2002. ušao je u Košarkašku kuću slavnih. Godine 2006. otvoren je Muzej Dražena Petrovića, a i trg i sam košarkaški centar u kojem igra Cibona su nazvani po njemu. Od ostalih zagrebačkih sportaša treba spomenuti i Ivana Kvesića, Josipa Glasnovića, Marija Možnika, Filipa Hrgovića, Sandru Šarić i Martinu Zubčić te Ivu Majoli.

2.2. Važniji sportski objekti u turističkoj ponudi Zagreba

Iako su zagrebački sportaši doprinijeli popularizaciji hrvatskog sporta, sportska infrastruktura nije bila usklađena s njima. U ovom će djelu rada biti spomenuti svi važniji sportski objekti Grada Zagreba, od kojih će poseban naglasak biti stavljen na one objekte u kojima su gore nabrojani sportaši trenirali kako bi se razumio kontekst nastanka njihovih sportskih uspjeha. Nadalje, valja napomenuti kako neki od tih objekata nisu u funkciji pasivnog sportskog turizma, a mnogi od njih se uopće ne koriste u sportske, a ni bilo koje druge svrhe. Kada je riječ o sportskim objektima Grada Zagreba, njihov je razmještaj neravnomjeran i rijedak. Većinu objekata, uz profesionalne sportaše, koriste i sportaši mlađih dobnih kategorija, kao i rekreativci ako se radi o sportskim objektima na otvorenome.

U kontekstu samih sportskih objekata, valja spomenuti i kako od zagrebačkog potresa 2020. **Ledena dvorana Doma sportova** nije u funkciji te se jedno od najdugovječnijih sportskih natjecanja u Zagrebu, Zlatna Pirueta, preselila u Sisak u dvoranu Zibel. Na istom su ledu klizali i hokejaši Medveščaka privlačeći mnogobrojnu publiku na svoje utakmice, no klub je prije nekoliko godina propao. Valja spomenuti i kako je 2022. Hrvatska prvi put imala predstavnicu u brzom klizanju na kratke staze na olimpijskim igrama u Pekingu, a ona je zbog nemogućnosti treninga u Zagrebu morala trenirati u Belgiji, kao i ostatak hrvatske reprezentacije i pravi je uspjeh što je Hrvatska uspjela izboriti normu za to prestižno sportsko natjecanje.

Kada je riječ o **Areni Zagreb**, to je sportski objekt izgrađen radi Svjetskog prvenstva u rukometu za muškarce 2009., kojem je Hrvatska bila domaćin. Završnica tog natjecanja održana je u Zagrebu, a hrvatski su rukometaši osvojili srebro. Godine 2018. igralo se Europsko prvenstvo u Hrvatskoj i u Areni se ponovno igrala završnica. Tijekom niza godina, u Areni se igrala Liga prvaka u rukometu s domaćim klubom, PPD Zagrebom u domaćinskoj ulozi.

Nadalje, Arena Zagreb je objekt koji nije korišten isključivo u rukometne svrhe, nego i košarkaške pa čak i hokejaške svrhe. U izostanku sportskih događaja, u Areni Zagreb se organiziraju i koncerti, a zapravo je najveća prednost tog objekta veliki kapacitet, veliko parkiralište te obližnji Arena centar koji je mjesto zabave i kupovine.

Nekad davno, profesionalni rukometaši igrali su rukometnu Ligu prvaka u **Kutiji Šibica**. Danas se ta dvorana koristi uglavnom za treninge, natjecanja mlađih dobnih skupina i utakmice regionalne rukometne SEHA lige te za Malonogometni turnir Kutija šibica, koji se održava od 1970.

Skijaška staza **Crveni spust na Sljemenu** se koristi u natjecateljske, ali i rekreacijske svrhe. Iako staza sama po sebi administrativno ne pripada Gradu Zagrebu, nego Općini Bistra, zbog financijskih ulaganja Grada Zagreba i njegove fizičke blizine, može se smatrati zagrebačkim sportskim borilištem. Cjelokupno skijalište Sljeme sastoji se od pet skijaških staza, a ozbiljnije je upogonjeno i unaprijeđeno 2005., s početkom održavanja Trofeja Zlatnog medvjeda.

Od gimnastičkih dvorana, valja spomenuti **dvoranu ZTD Hrvatskog sokola**, koja se nalazi preko puta Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu, a u njoj treniraju i mlađe dobne skupine, ali i Tin Srbić. Sama dvorana je vrlo prostorno skromna i slabo opremljena, a isto tako i vrlo stara. Unutar **Sportskog centra Lučko**, 2019. otvorena je i nova gimnastička dvorana, što je svakako korak unaprijed u razvitku gimnastičkog sporta.

Od ostalih sportskih objekata valja spomenuti i **Košarkaški centar Dražen Petrović**, u kojem igraju KK Cibona i povremeno hrvatska košarkaška reprezentacija, zatim **ŠRC Mladost**, koji obuhvaća bazenski kompleks i atletski stadion na kojem se održava prestižno natjecanje Hanžekovićev memorijal te **ŠRC Svetice** pokraj Stadiona Maksimir, na kojem se igraju utakmice GNK Dinamo i hrvatske nogometne reprezentacije. Na slici 3. vidi se prostor Stadiona Maksimir izvana. Ključan problem je nedostatak parkirnih mjesta, odnosno malo parkiralište, a to znači da se sportski gledatelji koji dođu autom moraju parkirati po okolnim ulicama, koje su udaljene i po pola kilometra od samog stadiona. S druge strane, stadion je odlično prometno povezan javnim gradskim prijevozom.

Sl.3. Izgled Stadiona Maksimir izvana

2.3. Važnija sportska natjecanja najviše razine organizirana u Zagrebu

Kada je riječ o važnijim zagrebačkim sportskim natjecanjima najviše razine, zbog vrlo nerazvijene sportske infrastrukture, samo su neka od sportskih natjecanja publici privlačna.

Trofej Snježne kraljice od 2005. održava se na Sljemenu na stazi Crveni spust. To je utrka koja je ušla u kalendar Svjetskog skijaškog kupa kako bi se odala počast uspjesima obitelji Kostelić, a i nakon njihovog odlaska jedna je od najgledanijih utrka u svijetu: *Ranko Varlaj*, redatelj TV prijenosa utrke *VIP Snow Queen Trophy*, dodaje kako je jako lijepo kada se od 71 prijenosa u svijetu napravi najgledaniji prijenos ženske utrke, kao i šesti najgledaniji prijenos muške utrke (HRT Sport, 2021). Zanimljivo je kako ni Janica, ni Ivica nikad nisu osvojili titulu

Snježne kraljice ili Snježnog kralja. Ivica je osvojio četiri postolja, a Janica jedno. Uz njih dvoje, do postolja za Hrvatsku doskijala je i Ana Jelušić. Utrka je u prvih nekoliko godina bilježila veliku posjećenost, ali je kasnije zbog nedostatka hrvatskih sportskih aduta u borbi za sami vrh i zbog sve izraženijih klimatskih promjena došlo do sve slabije posjećenosti i nedostatka snijega. Zbog toga su utrke dvaput otkazivane, 2014. i 2016., a 2022. je otkazana samo muška utrka. Kao vjerojatno najzanimljiviji trenutak tog natjecanja treba izdvojiti nastup Janice Kostelić u cijeloj drugoj vožnji bez štapa i rukavice, 5. siječnja 2006. Tom se utrkom ujedno i oprostila od sljemenske publike, a u konačnici je završila na trećem mjestu, iako je tijekom vožnje trpjela veliku fizičku bol jer je udarala golom rukom u kolce. Trofej Snježne kraljice svake godine okuplja sve najbolje skijaše svijeta. *Cijena ulaznica 2018., 2019. i 2020. godine za odrasle upola je manja nego 2013. godine, ženski slalom 30 kuna za odrasle, 15 kuna za djecu od 7 do 15 godina, dok je za djecu mlađu od 7 godina uz pratnju roditelja ulaz besplatan. Cijena ulaznica za muški slalom iznosi 50 kuna za odrasle, za djecu od 7 do 15 godina 25 kuna, i za najmlađe do 7 godina također besplatno uz pratnju roditelja. Paketi ulaznica za mušku i žensku utrku za oba dana iznose 60 kuna za odrasle, 30 kuna za djecu od 7 do 15 godina* (Hriberšek, 2020).

Od ljetnih sportova, definitivno je najzanimljivije sportsko natjecanje **Memorijal Borisa Hanžekovića**, koje se održava na Mladosti. Na njemu je 2009. Blanka Vlašić skočila drugi najviši skok svih vremena u skoku u vis. Valja napomenuti kako to natjecanje spada u drugi razred natjecanja u atletici na otvorenome, ali ga redovito pohađaju najbolji svjetski atletičari. **Memorijal Ivana Ivančića**, natjecanje je u bacanju kugle u sklopu Hanžekovićevog memorijala, a održava se kod zagrebačkih fontana.

Svjetski veslački kup na Jarunu u kalendaru je od 2021., a u planu je njegovo održavanje svake dvije godine. To je natjecanje nastalo nakon djelomičnog ulaganja u sportsku infrastrukturu oko jezera Jarun.

Hokejaški spektakl KHL Medveščaka, **Arena Ice Fever** održavao se na klizalištu na Šalati, u Areni Zagreb i u Areni Pula, ovisno od sezone do sezone. Taj je događaj privlačio i velik broj mlade publike, ali je isto tako bio rijetkost jer se unutar sezone odigralo svega nekoliko utakmice lige u sklopu tog događaja, koji je zapravo značio samo kratkotrajnu promjenu lokacije.

Od važnijih natjecanja valja spomenuti i Svjetsko prvenstvo u rukometu 2009., a u Zagrebu su se igrale i nogometna i rukometna Liga prvaka te košarkaški Eurobasket 2015.

2.4. Statistika turističkih dolazaka i noćenja u Zagrebu

Vrlo dobar geografski položaj Gradu Zagrebu omogućuje da bude jedno od rijetkih kontinentalnih turističkih središta Republike Hrvatske. U tablici 1. prikazani su turistički dolasci i noćenja domaćih i stranih turista u Gradu Zagrebu i vidljivo je kako brojke uglavnom rastu od 2016. do 2020., kada su brojke u svim kategorijama pale zbog pandemije korona virusa. Kada bi se ušlo u detaljniju analizu, broj turističkih dolazaka i noćenja u svakoj je godini rastao od siječnja do rujna u odnosu na prethodni mjesec, a od rujna do prosinca je padao, dok je u prosincu prethodne godine broj turističkih dolazaka veći nego u siječnju nadolazeće godine, no ne i broj noćenja. Razlog tomu može biti Zagrebački advent, koji traje do početka siječnja. Što se tiče sportskih događaja, najviše ih se u Zagrebu organizira od sredine proljeća do početka jeseni, stoga ne čudi da je i najveća posjećenost iz sportsko- turističkih motiva u to doba godine. Nadalje, valja naglasiti kako je broj stranih turista u odnosu na domaće u sportsko- turističkom smislu mnogo veći jer natjecanja zagrebačkih klubova najčešće dolaze pratiti Zagrepčani, koji se ne mogu smatrati turistima u tom slučaju.

Tab.1. Broj turističkih dolazaka i noćenja u Gradu Zagrebu od 2016. do 2020.

Godina	Dolasci			Noćenja		
	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani
2016.	1108600	210584	898016	1972109	373497	1598612
2017.	1286087	203865	1082222	2263758	362605	1901153
2018.	1400201	223187	1177014	2511817	410112	2101705
2019.	1454019	243098	1210921	2638962	452513	2186449
2020.	342472	115352	227120	780077	239906	540171

Izvor: Državni zavod za statistiku (2022)

2.5. Ostale turističke atrakcije Grada Zagreba

Najznačajnije atrakcije Grada Zagreba u turističkom smislu su Zagrebački advent, Kamenita vrata, spomenik banu Josipu Jelačiću, Zagrebačka katedrala, kip Bogorodice s anđelima i Markov trg s Crkvom svetog Marka. Lenuzzijeva potkova je zeleni pojas gradskih trgova u centru grada, a najistaknutiji park je Zrinjevac, koji vodi do glavnog gradskog trga, Trga bana Josipa Jelačića. Zagrebački advent proglašavan je tri godine zaredom najljepšim adventom u Europi. Kada govorimo o kulturnim ustanovama Zagreba, valja istaknuti i one koje se nalaze u blizini sportskih objekata. Jedan od najboljih primjera su Tehnički muzej i Muzej

Dražena Petrovića, koji se nalaze u blizini Košarkaškog centra Dražen Petrović, u kojem svoje utakmice igra Košarkaški klub Cibona. Važnost kulturnih ustanova ogleda se u ostvarivanju ekonomske dobiti iz posjećivanja njih nakon što se najprije posjeti neki sportski događaj u kontekstu osnovnog motiva posjete nekom sportskom događaju, a nakon njega obližnja kulturna ustanova poput muzeja ili kazališta. Nadalje, jedna od turističkih atrakcija koja se nalazi u blizini sportskih objekata je i zoološki vrt nasuprot Stadiona Maksimir i Športsko-rekreacijskog centra Svetice.

3. REZULTATI ISTRAŽIVANJA I RASPRAVA

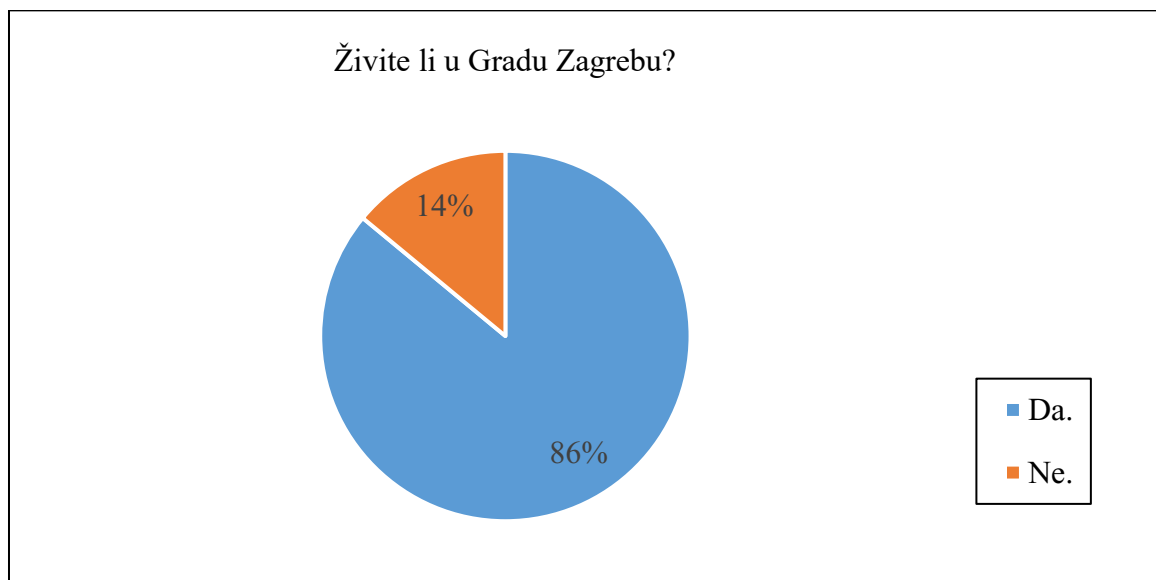
U razdoblju od 10. do 16. siječnja 2022., provedeno je anketno online istraživanje javnog mnijenja na 50 ispitanika, vezano uz stavove o valorizaciji sporta u Gradu Zagrebu kroz sportski turizam i ekonomsku geografiju sporta. U tablici 2. vidi se dominacija dobne skupine zrelog stanovništva, od 20 do 60 godina, uz više od 60 % ukupnog broja ispitanika muškog spola.

Tab.2. Dobno- spolna struktura ispitanika u provedenom anketnom istraživanju

Spolni sastav ispitanika	muški spol	32	64 %
	ženski spol	18	36 %
Dobni sastav ispitanika	0-20 godina	4	8 %
	20-60 godina	43	86 %
	više od 60 godina	3	6 %
Ukupno		50	100 %

Izvor: anketno istraživanje (2022)

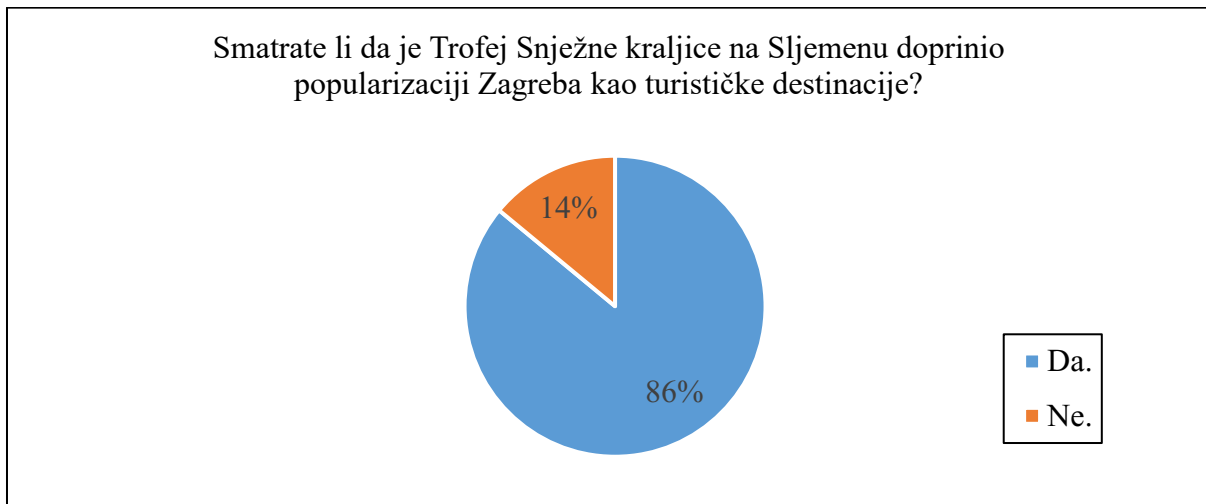
Na slici 4. može se vidjeti udio ispitanika koji žive u Gradu Zagrebu i očekuje se da bolje poznaju prilike vezane uz zagrebački sport i njegova obilježja. Taj udio iznosi visokih 86 %.

Sl.4. Grafički prikaz udjela ispitanika koji žive u Gradu Zagrebu u trenutku provođenja istraživanja

Izvor: anketno istraživanje (2022)

Na slici 5. vidi se kako znatna većina ispitanika smatra kako je slalomska utrka Snježne kraljice doprinijela popularizaciji Zagreba kao turističke destinacije, što je u velikom dijelu posljedica popularnosti i uspješnosti Ivice i Janice Kostelić.

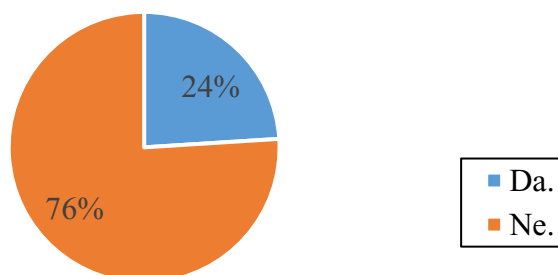

Sl.5. Stav ispitanika o popularizaciji Zagreba kao turističke destinacije kroz utrku Snježne kraljice

Izvor: anketno istraživanje (2022)

Na slici 6. vidljivo je kako više od tri četvrtine ispitanika smatra kako u Zagrebu nema dovoljno sportskih objekata za ostvarivanje kvalitetne sportske ponude kroz organizaciju najvećih sportskih događaja, a isto tako ni za kvalitetne uvjete treninga sportaša. *Sportsku infrastrukturu Grada Zagreba čini 156 sportskih građevina na kojima brojna sportska populacija provodi svoj obimni program* (Grad Zagreb, 2022). Nadalje, čak 45 od 50 ispitanika smatra da su postojeći sportski objekti nedovoljno iskorišteni u kontekstu pasivnog sportskog turizma, a čak 47 ispitanika smatra svrsishodnim u ekonomskom smislu organizaciju više sportskih događaja u Zagrebu dok oko 60 % ispitanika ne smatra da sport dovoljno doprinosi ekonomskom razvoju Zagreba.

Smatrate li da Zagreb ima dovoljno sportskih objekata za kvalitetnu turističku ponudu u kontekstu pasivnog sportskog turizma?

Sl.6. Stav ispitanika o dostatnosti sportskih objekata u Zagrebu za pasivni sportski turizam

Izvor: anketno istraživanje (2022)

U anketnom pitanju vezanom uz to treba li Zagreb organizirati više natjecanja najviše razine profesionalnog sporta, čak 48 od 50 ispitanika odgovorilo je potvrdno. To je i dosta očekivan odgovor jer Zagreb organizira svega nekoliko natjecanja takve razine, što je svakako poražavajuće i neprivačno za sportsku publiku jer sportske turističke ponude gotovo da i nema.

Tab.3. Praćenost sportova putem medija s obzirom na broj ispitanika

nogomet	23
rukomet	9
alpsko skijanje	7
košarka	4
atletika	3
borilački sportovi	2
tenis	2

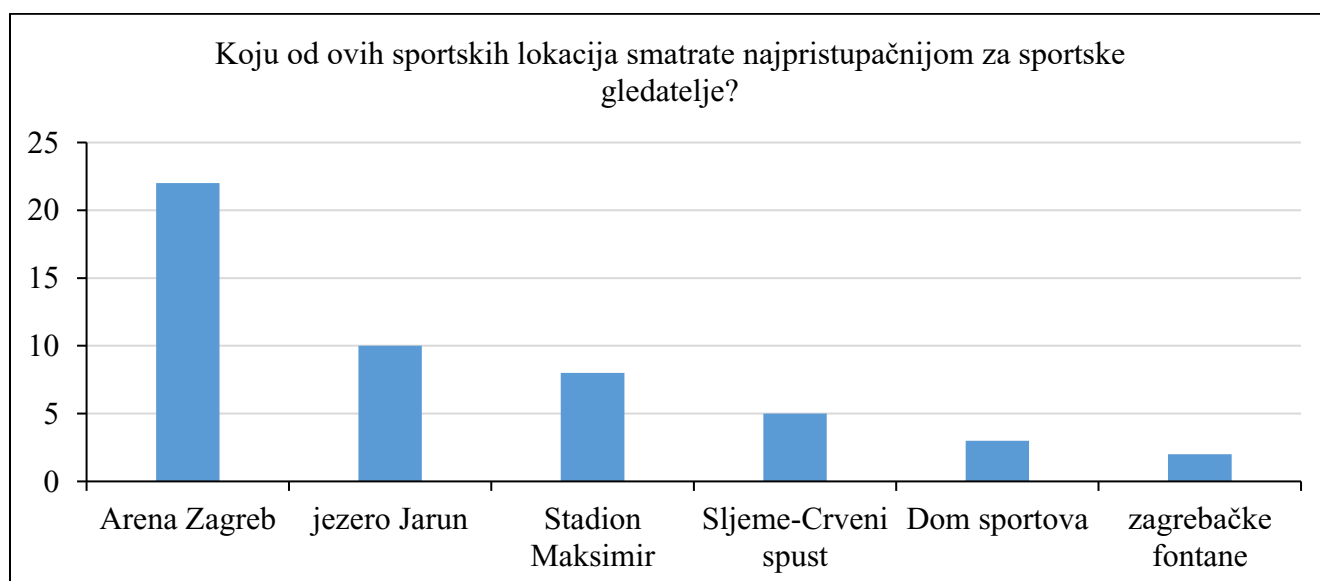
Izvor: anketno istraživanje (2022)

Tab.4. Praćenost sportova na sportskim borilištima s obzirom na broj ispitanika

nogomet	21
rukomet	11
alpsko skijanje	4
košarka	4
odbojka	3
tenis	2
veslanje	2
atletika	1
borilački sportovi	1
hokej na ledu	1

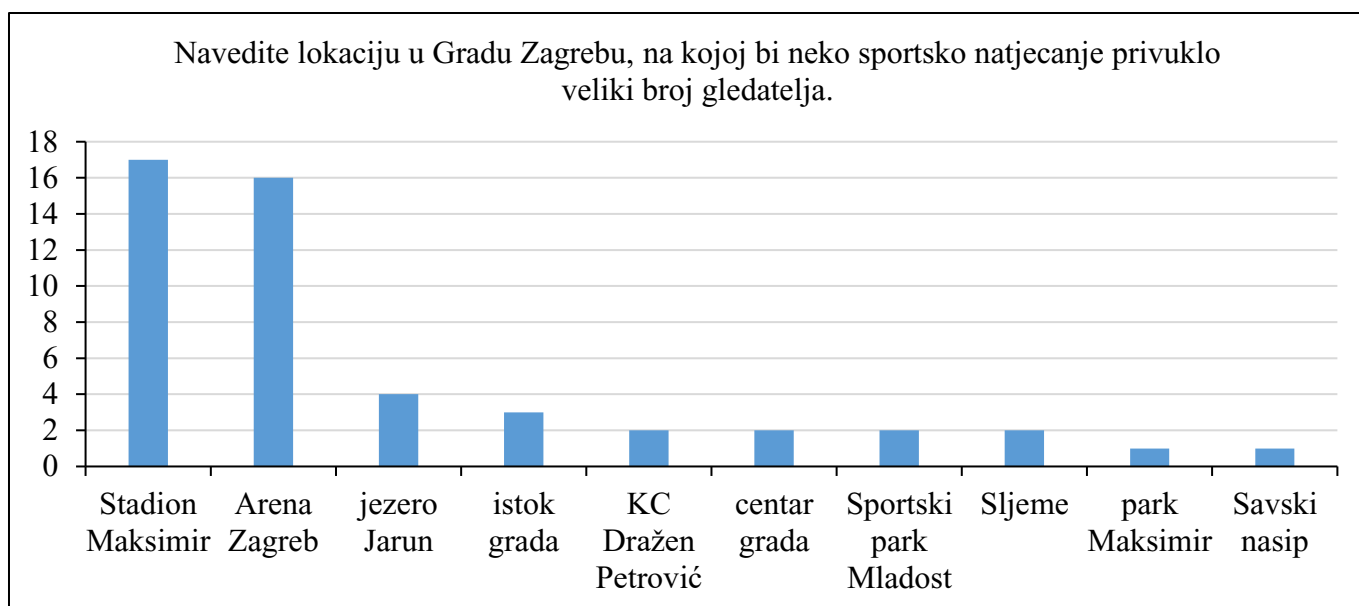
Izvor: anketno istraživanje (2022)

U tablicama 3. i 4. vidljiva je sklonost nogometu, rukometu, alpskom skijanju i košarci kao sportovima koje ispitanici prate ponajviše putem medija, ali i na samim sportskim borilištima kao pasivni sportski turisti. Momčadski sportovi uvijek su popularni i praćeni, dok je alpsko skijanje svoju popularnost u Hrvata steklo početkom dvijetisućitih godina. Više od 80 % anketnih ispitanika odgovorilo je potvrdno na pitanje smatraju li hrvatske sportaše ili svjetske prvake i olimpijske pobjednike dovoljnom motivacijom za dolazak stranih turista u Zagreb kako bi pratili neko sportsko natjecanje. Kao što je poznato, samo dva natjecanja u ovom trenutku zadovoljavaju taj kriterij, a to su Hanžekovićev memorijal i Snježna kraljica.

Sl.7. Najpristupačnija sportska lokacija u Zagrebu za sportske gledatelje

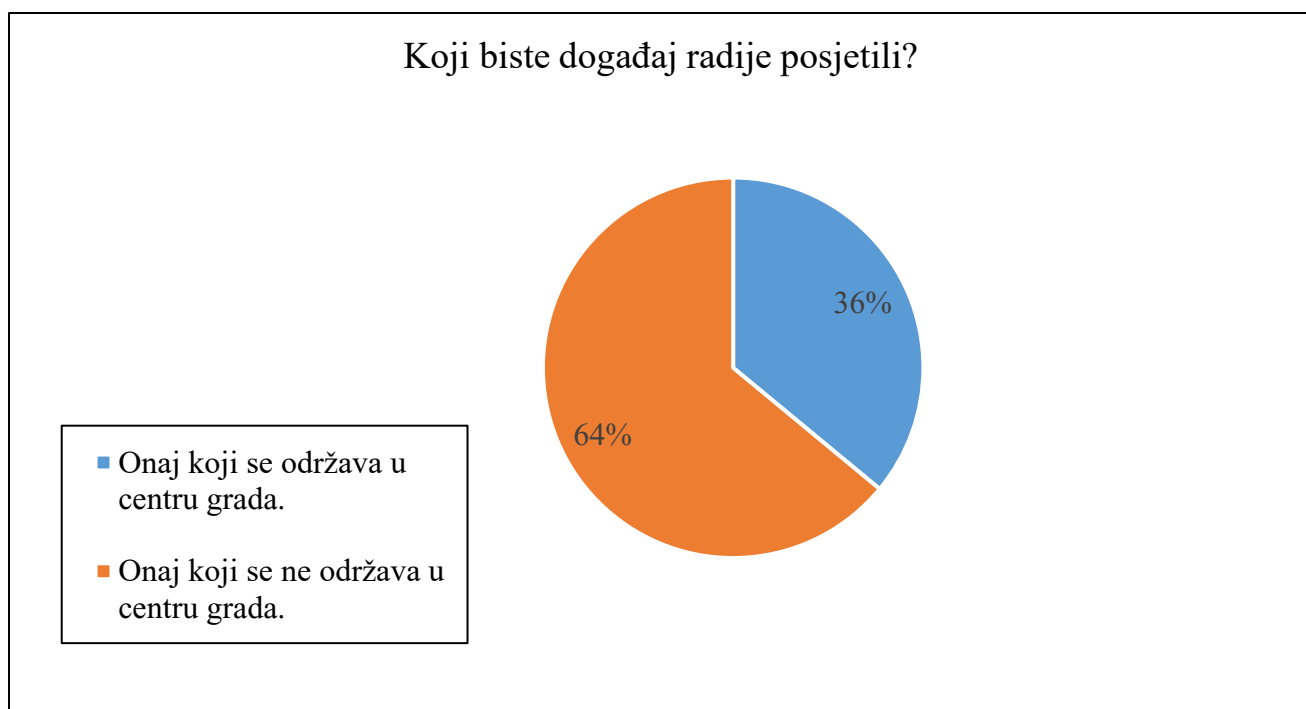
Izvor: anketno istraživanje (2022)

Sl.8. Najperspektivnija sportska lokacija u Zagrebu prema mišljenju ispitanika

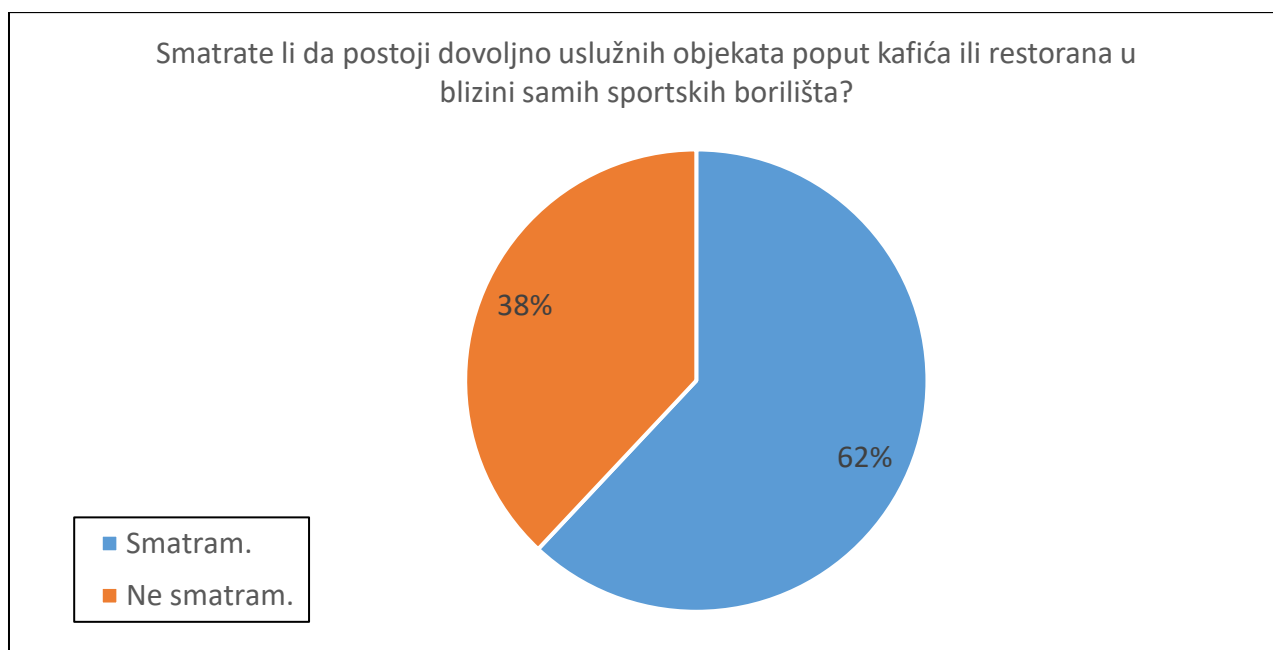
Izvor: anketno istraživanje (2022)

Na slikama 7. i 8. vidi se da je Arena Zagreb na prvom mjestu kao najpristupačnija sportska lokacija u Zagrebu i druga najperspektivnija. To je posljedica dobrog prometnog položaja tog sportskog objekta, ali i velikog parkirališnog prostora i blizine tzv. shoppertainment sadržaja u Arena centru, koji objedinjuju kupnju i zabavu. Na prvom mjestu najperspektivnije lokacije je maksimirski stadion, ali u obnovljenom obliku. Obnova se najavljuje godinama, kao i gradnja novog nacionalnog stadiona hrvatske nogometne reprezentacije, ali su to zapravo neispunjene želje navijača i način prikupljanja političkih poena. Druga najpristupačnija, a treća najperspektivnija lokacija je jezero Jarun, koje je dolaskom Svjetskog kupa u Zagreb ponešto unaprijeđeno, ali je svakako nužno da se jezero i pripadajuća infrastruktura, kao i ostali sportsko-rekreacijski sadržaji oko njih dovedu na prihvatljiv nivo za trening i natjecanja. Od ostalih lokacija, zanimljiv je stav ispitanika kako su zagrebačke fontane nepristupačnije za sportske gledatelje od sljemenskog Crvenog spusta, što može biti posljedica male površine gledališta oko bacališta kugle na Memorijalu Ivana Ivančića, što je vidljivo i na slici 9. jer su ispitanicima upravo na tom pitanju postavljeni primjeri Memorijala Ivana Ivančića i Snježne kraljice kao natjecanja koja se održavaju na prometno dvama različitim dijelovima grada.

Sl.9. Lokacijski odnos između centra i periferije

Izvor: anketno istraživanje (2022)

Sl.10. Brojnost ugostiteljskih objekata u blizini zagrebačkih sportskih borilišta

Izvor: anketno istraživanje (2022)

Na slici 10. vidljiv je stav ispitanika kako postoji dovoljan broj ugostiteljskih objekata u blizini sportskih borilišta, što uvelike povećava mogućnost ekonomske dobiti nakon turističke posjete nekom sportskom događaju.

Sl.11. Razlika između interesa za profesionalno i amatersko sportsko natjecanje u Zagrebu

Izvor: anketno istraživanje (2022)

Na slici 11. vidi se gotovo jedinstveni stav ispitanika kako bi radije posjetili profesionalno nego amatersko sportsko natjecanje. Budući da se za profesionalna sportska natjecanja naplaćuju ulaznice, stav ispitanika je vrlo zadovoljavajuć u turističko- ekonomskom smislu, ali je s druge strane nezadovoljavajuć u smislu nerazumijevanja za sport kao oblik rekreacije ili sportske događaje mlađih dobnih skupina, za koje se ne naplaćuju ulaznice.

Na slici 12. vidljivo je kako bi oko 70 % ispitanika iskoristilo dan i posjetilo kulturnu ustanovu nakon posjete sportskom događaju, što znači i dodatnu ekonomsku dobit.

Sl.12. Interes ispitanika za povezivanjem posjete sportskom događaju i kulturnoj ustanovi

Izvor: anketno istraživanje (2022)

Tab.5. Zagrebački sportaši koji se mogu smatrati turističkim promotorima Zagreba u svijetu prema broju ispitanika

Janica Kostelić	16
Ivica Kostelić	11
Sandra Perković	9
Martin i Valent Sinković	5
Tin Srbić	3
Zlatko Horvat	2
Željko Mavrović	2
Domagoj Duvnjak	1
Luka Modrić	1

Izvor: anketno istraživanje (2022)

Destinacija ili država može se brendirati putem uspjeha svojih sportaša ili organiziranjem velikih sportskih događanja (Bogut, 2021). U tablici 5. vidljivo je kako se najvećim promotorima Zagreba u turističkom smislu smatraju Janica i Ivica Kostelić, što i nije čudno ako se uzme u obzir da su među najtrofejnijim sportašima Zagreba, ali i najpopularnijim od hrvatske neovisnosti u sportu, za izvedbu kojeg gotovo da nema klimatskih uvjeta u Hrvatskoj pa je samim time sportskoj publici neobičan, egzotičan i privlačan. Nakon Kostelića, treći izbor ispitanika je Sandra Perković, koja je vrlo trofejna sportašica, a slično kao i Janica Kostelić, uspjehe je počela nizati u ranoj dobi svoje sportske karijere. Poslije nje slijede trofejna veslačka braća Martin i Valent Sinković. U užu izbor publike uključeni su i gimnastičar Tin Srbić, rukometaš Zlatko Horvat, dugogodišnji kapetan PPD Zagreba te boksač Željko Mavrović. Po jedan ispitanik odlučio se ponuditi Luku Modrića i Domagoja Duvnjaka kao odgovor na ovo pitanje, što i nije iznenađenje jer su obojica kapetani nacionalnih reprezentacija i obojica su igrala za zagrebačke klubove u ranim fazama svojih karijera, u kojima su se igrački oblikovali i ostvarili proboj na svjetsku sportsku pozornicu, a za svoje su igre kasnije i dobili priznanja.

4. ZAKLJUČAK

Iako su hrvatski, a samim time i zagrebački sportaši najveći promotori Republike Hrvatske u svijetu, njihov rad i uspjesi su prepoznati u društvu isključivo dok osvajaju medalje, no onog trena kada prestanu osvajati medalje i prekinu sportsku karijeru ili postanu „manje uspješnima“, njihov ugled u društvu naglo blijedi. Politika je ta koja diktira tempo financiranja sporta u cjelini, a samim time i tempo izgradnje sportske infrastrukture. Situacija u zagrebačkom sportu je gotovo pa katastrofalna.

Prema rezultatima provedenog istraživanja, Zagreb nema dovoljno sportskih objekata za kvalitetnu turističku ponudu u kontekstu pasivnog sportskog turizma. S obzirom na svoju dostupnost i pristupačnost kao najbolja zagrebačka sportska lokacija izdvaja se Arena Zagreb, a kao najperspektivnija Stadion Maksimir. Prema rezultatima istraživanja, sportski događaji u centru Zagreba nisu toliko poželjni među populacijom kao što su oni koji se održavaju na rubovima grada. Nadalje, u blizini sportskih objekata nalazi se dovoljan broj uslužnih objekata i kulturnih ustanova, koje bi mogle biti posjećene nakon sportskih događanja.

Opće je poznata činjenica da su demografija i sport međusobno povezani. Ako nema mladih, neće biti ni baze sportaša u mlađim dobnim kategorijama, a samim time je i mogućnost dobivanja uspješnosti mladih sportaša ograničena. S druge strane, sport je taj koji mlade usmjerava na pravi put i odmiče od poroka, no ako ne postoji sportska infrastruktura (amaterska ili profesionalna), teško je očekivati da će se mladi maknuti od provođenja slobodnog vremena na ulici. Ako nema razvijene sportske infrastrukture, nema ni organizacije sportskih događaja, a samim time ni uspješnosti hrvatskih sportaša na domaćem terenu ni turističkih dolazaka s osnovnim motivom praćenja sportskih događaja. Ako nema dolazaka stranih turista na sportske događaje, nema ni ekonomske dobiti za Grad Zagreb u tom dijelu turističke ponude. Sportski turizam Grada Zagreba je prvenstveno nedovoljno razvijen, ali je uz to i postojeći dio turističke ponude slabo valoriziran. Osim ugostiteljskih objekata, u blizini sportskih borilišta postoje i kulturne ustanove, koje su samo djelomično posjećene, prije ili nakon sportskih događaja, a razlog tomu je što sportski gledatelji nisu dovoljno zainteresirani za takav oblik provođenja vremena koji bi povezao sport i kulturu u nekoliko sati. S druge strane, strani turisti koji dolaze pratiti sport u Zagrebu najčešće u Zagrebu i prenoće, a posjet sportskim objektima povezuju s posjetom turističkim znamenitostima Zagreba. Nažalost, ni taj dio turističke ponude nije do kraja iskorišten jer neke znamenitosti Zagreba uopće nisu dovoljno valorizirane i ne nalaze se u turističkoj ponudi Zagreba, iako su dio povijesne baštine grada. Zaključno, ne može se očekivati

turistički, sportski, ekonomski ni demografski razvoj Grada Zagreba ako ne postoji dovoljno razvijen sustav vrednovanja sportskog turizma kroz ulaganja u infrastrukturu i sportske djelatnike. U svemu tome, državna i lokalna politika su ključne, neovisno o tome koje su stranke na vlasti jer je ključni zadatak politike razvitak društva i rad za opće dobro: „Obliti privatorum, publica curate!“.

POPIS LITERATURE

Begović, I., 2016: *Selektivni oblici turizma*, Sveučilište Sjever, diplomski rad, Varaždin.

Bogut, R., 2021: *Brendiranje države kroz organizaciju velikih sportskih natjecanja*, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, diplomski rad, Zagreb.

Hriberšek, L., 2020: *Analiza ekonomskog aspekta organizacije Snježne kraljice na Sljemenu*, Međimursko veleučilište u Čakovcu, završni rad, Čakovec.

Marinović, D., 2020: *Sportski turizam*, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, završni rad, Pula.

Mikulić, M., 2018: *Sportski turizam u Splitu- sadašnje stanje i razvojni potencijali*, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Splitu, diplomski rad, Split.

POPIS IZVORA

Državni zavod za statistiku, 2022: Dolasci i noćenja turista u komercijalnim smještajnim objektima: Dolasci i noćenja domaćih i stranih turista, županije, mjesečno, www.dzs.hr (13.3.2022.)

Grad Zagreb, 2020: Sportska infrastruktura, <https://www.zagreb.hr/sportska-infrastruktura/156062> (13.3.2022.)

HRT Sport, 2021: Sljemenske utrke ostvarile najbolje rezultate gledanosti, <https://sport.hrt.hr/ostali-sportovi/sljemenske-utrke-ostvarile-najbolje-rezultate-gledanosti-1925381> (13.3.2022.)

Večernji. hr, 2016: *Ideja za skijanje od katedrale do Manduševca je spektakularna, a ja se ne opraštam u Zagrebu!*,

<https://www.vecernji.hr/media/img/bd/5a/97e37fc2dd4b7ca7bf89.jpeg> (13.3.2022.)

IV. PRILOZI

Popis slika

Sl.1. Položaj Grada Zagreba u odnosu na ostale hrvatske županije	3
Sl.2. Zagrljaj Ivice i Janice Kostelić u cilju olimpijskih igara 2006. u Torinu	5
Sl.3. Izgled Stadiona Maksimir izvana	9
Sl.4. Grafički prikaz udjela ispitanika koji žive u Gradu Zagrebu u trenutku provođenja istraživanja	13
Sl.5. Stav ispitanika o popularizaciji Zagreba kao turističke destinacije kroz utrku Snježne kraljice	14
Sl.6. Stav ispitanika o dostatnosti sportskih objekata u Zagrebu za pasivni sportski turizam	15
Sl.7. Najpristupačnija sportska lokacija u Zagrebu za sportske gledatelje	16
Sl.8. Najperspektivnija sportska lokacija u Zagrebu prema mišljenju ispitanika	17
Sl.9. Lokacijski odnos između centra i periferije	18
Sl.10. Brojnost ugostiteljskih objekata u blizini zagrebačkih sportskih borilišta	18
Sl.11. Razlika između interesa za profesionalno i amatersko sportsko natjecanje u Zagrebu	19
Sl.12. Interes ispitanika za povezivanjem posjete sportskom događaju i kulturnoj ustanovi	19

Popis tablica

Tab.1. Broj turističkih dolazaka i noćenja u Gradu Zagrebu od 2016. do 2020.	11
Tab.2. Dobno- spolna struktura ispitanika u provedenom anketnom istraživanju	13
Tab.3. Praćenost sportova putem medija s obzirom na broj ispitanika	15
Tab.4. Praćenost sportova na sportskim borilištima s obzirom na broj ispitanika	16
Tab.5. Zagrebački sportaši koji se mogu smatrati turističkim promotorima Zagreba u svijetu prema broju ispitanika	19

Anketni upitnik

Anketni upitnik, 2022: <i>Sportska turistička ponuda u Gradu Zagrebu</i> , https://forms.gle/PZvBfZXWGsEuJTzr9	13
---	----